

Inbreng NOOM t.b.v. Nota-Overleg AOW-onderwerpen d.d. 15 oktober 2020

Geachte leden van de Tweede Kamercommissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Afgelopen maandag 12 oktober jl. ontving u bijgesloten brief van seniorenorganisatie KBO-PCOB waarin de leden van de Commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden gevraagd zich in te spannen voor:

- *het automatisch toekennen van de AIO,*
- *het onverkort in stand houden van de AOW,*
- *het aanvullen van het AOW-tekort bij Surinaamse ouderen.*

Als netwerkorganisatie van migrantenouderen in Nederland scharen wij ons volledig achter deze oproep van onze KBO-PCOB collega's.

Op een aantal punten echter is o.i. meer nodig om de bestaanszekerheid van de ruim 40% niet-westerse migranten-65-plussers in Nederland die onder de armoedegrens leven te vergroten (dit percentage is 2,5% bij hun leeftijdsgenoten zonder migratieachtergrond). Deze ouderen komen maandelijks gemiddeld € 250,- tekort om van te leven.

In de [positionpaper t.b.v. het rondetafel overleg armoede](#) op 3 juni 2019, alsook in onze [inbreng tijdens het rondetafelgesprek Ouderdomsregelingen](#) op 3 februari jl, hebben we de armoedecijfers onder migrantenouderen van o.a. SCP en CBS gebundeld, alsook enkele oplossingsrichtingen geformuleerd om dit hardnekkige en onwenselijke verschil tegen te gaan. Een verschil dat zeer verstrekende gevolgen heeft voor de ouderen die het betreft, te beginnen voor hun geestelijke en lichamelijke gezondheid, voor de mogelijkheden om aan de samenleving deel te kunnen nemen en zelfs de kans om door het coronavirus te worden besmet en/of hieraan te overlijden. [Lees hier](#) meer over het verband tussen armoede en het coronarisco op besmetting (oproep van 4 hoogleraren in NRC van 13 oktober).

Op grond van bovenstaande vragen wij de steun van de leden van de Commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid om de volgende oplossingsrichtingen, die o.i. met spoed dienen te worden onderzocht:

- *het niet of beperkt meetellen van inkomen en/of vermogen (zie voorbeeld IOAW-, IOW- en IOAZ-regelingen voor oudere langdurig werklozen);*
- *het afschaffen van de kostendelersnorm;*
- *het verlengen van het maximaal toegestane verblijf in buitenland tot een half jaar (zoals voorheen);*
- *recht op 70% (i.p.v. 50%) AOW voor de gepensioneerde met een jongere partner zonder inkomsten (conform de norm voor alleenstaande AOW-ers);*
- *vergoeding van verplichte eigen risico's en eigen bijdragen voor de laagste inkomensgroepen.*

In zijn [brief aan de Tweede Kamer d.d. 16 augustus 2019](#) in reactie op de vragen van 50PLUS Kamerlid Van Brenk, stelde minister Koolmees dat hij het beeld dat uit de door het NOOM gepresenteerde cijfers naar voren komt "sociaal niet aanvaardbaar vindt" en het zorgelijk te vinden dat een groep ouderen financieel zo kwetsbaar is. De minister stelde bereid te zijn actief en gericht te bevorderen dat ouderen met een migratieachtergrond meer gebruik gaan maken van beschikbare regelingen om het inkomen te ondersteunen (zie de antwoorden van de minister op de vragen 25 t/m 28).

Het NOOM ziet de erkenning van de problematiek door de minister nu ruim een jaar geleden als een belangrijke eerste stap die echter nog op geen enkele wijze tot vermindering van de armoede onder migrantenouderen heeft geleid.

Het NOOM verzoekt u dan ook met klem alles in het werk te zetten om tot concrete verbeteringen te komen, gezien de urgentie die de armoede onder migrantenouderen vereist.

Deze urgentie heeft betrekking op zowel de *huidige* AOW-gerechtigden, alsook de *volgende generatie*, de huidige 55-plussers met een migratieachtergrond. Zo signaleert het CBS (Welvaart in Nederland, 2019) dat juist onder 55- tot 65-jarigen er sprake is van een toename van langdurige armoede: terwijl de armoede in Nederland gelijk blijft, stijgt langdurige armoede vooral onder 55-plussers. Dit is de groep die werkloos of arbeidsongeschikt raakt en waarbij het niet meer lukt om een betaalde baan te vinden. Ook in deze groep zijn mensen met een migratieachtergrond oververtegenwoordigd. Daarnaast is urgentie geboden gezien de verdubbeling van het aantal migranten-55-plussers van 325.000 nu naar 625.000 in 2035.

Tot slot wijzen we als NOOM op de *noodzaak de toegankelijkheid van de regelingen en de informatie hierover te vergroten* door meer voorlichting en begeleiding in - letterlijk en figuurlijk - de eigen taal, bij voorkeur met inzet van ervaringsdeskundigen en goed op- en begeleide vrijwilligers uit de migrantengemeenschappen zelf. Zij vormen een onmisbare schakel om de oudere migranten te bereiken en ondersteunen.

Hiertoe is het van belang dat de netwerken van migrantenouderen worden versterkt door meer facilitering en waardering van de door hen geleverde inspanningen. De samenwerking tussen het NOOM en de SVB is een goed voorbeeld hiervan, die navolging verdient van andere instanties en niet in de laatste plaats van de landelijke overheid en gemeenten.

De brede Kamersteun voor de [motie Kerstens \(nr. 35300XVI-71\)](#) d.d. 31 oktober 2019 over de rol van NOOM bij zorg en ondersteuning aan thuiswonende ouderen met een migratieachtergrond vormt hiertoe een goede aanzet. Het stimuleren - en ook in financiële zin meer waarderen - van vrijwilligerswerk is een investering die zichzelf in meerdere opzichten zal terugverdienen: meer (oudere) migrantenvrijwilligers kunnen zelf zinvol maatschappelijk actief bezig zijn én tegelijk anderen bij de samenleving betrekken, hiermee hun eigen isolement en dat van anderen doorbrekend. Met alle gunstige gevolgen van dien en geheel in lijn met de ambities van het Pact voor de Oudere zorg.

We wijzen de Commissieleden erop dat aan deze motie tot op heden nog geen gehoor is gegeven.

Met vriendelijke groeten,

Lucía Lameiro García,
coördinator NOOM